ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **J. V.**, zast. Mgr. Ondřejem Novákem, advokátem se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské náměstí 932/6, Praha 1, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2017, čj. 11 A 125/2016-48,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádost žalobce o zproštění Mgr. Ondřeje Nováka, advokáta, zastupování a ustanovení nového zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá**.

III. Žádost Mgr. Ondřeje Nováka, advokáta, o jeho povinnosti zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti **se zamítá**.

IV. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

V. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

VI. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ondřeji Novákovi, advokátu, **se přiznává** za řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností napadl shora označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým mu soud odňal osvobození od soudních poplatků a zprostil ustanoveného zástupce povinnosti stěžovatele zastupovat.
[2] Městský soud původně usnesením ze dne 31. 3. 2017, čj. 11 A 125/2016-43, stěžovatele osvobodil od povinnosti platit soudní poplatky a zároveň mu ustanovil zástupce pro řízení. Po vydání daného usnesení byl ve věci vedené pod sp. zn. 6 A 138/2016 informován, že Obvodní soud pro Prahu 4 usnesením ze dne 14. 12. 2016, čj. 34 Sd 56/2015-108, vydal stěžovateli úschovu ve výši 1 278 260 Kč na jeho žádost ze dne 3. 6. 2016. Do úschovy byla tato částka uložena, jelikož stěžovatel neposkytl součinnost pro její vyplacení. Městský soud uvedl, že v době podání žaloby stěžovatel nedisponoval danou finanční částkou, avšak již si o ni požádal. Tuto skutečnost soudu zatajil. Městský soud uzavřel, že v době podání žaloby ani v době vydání rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů, stěžovatel nesplňoval zákonné předpoklady pro takový postup.

II. Obsah kasační stížnosti a dalšího podání

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o osvobození od povinnosti hradit soudní poplatky a ustanovení zástupce z řad advokátů. Nejvyšší správní soud jej informoval, že dle usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS, není dané řízení spojeno s poplatkovou povinností a není vyžadováno zastoupení advokátem. Kasační soud jej proto vyzval, aby doplnil, z jakého důvodu je ustanovení zástupce nezbytně nutné k ochraně jeho práv, jak to vyžaduje § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel na danou výzvu zejména uvedl, že se snaží soudům vysvětlit životní situaci a jeho názory na řízení, které vede se státními úřady, avšak neúspěšně, jelikož *„jazyk a mé chápání výrazů se liší od toho soudního“* nebo *„se mi nedaří postavit argumentaci tak, abych nedal soudu možnost se jí nevyhnout“*, a dále, že žádné peníze od Obvodního soudu pro Prahu 4 neobdržel. Tento soud dle tvrzení stěžovatele zaslal peníze někomu, kdo jeho procesním zástupcem dne 3. 6. 2016 nebyl. On ani jeho skutečná zástupkyně o peníze nezažádali.

[5] Nejvyšší správní soud stěžovateli ustanovil zástupce pro řízení o kasační stížnosti i s vědomím, že polemizovat s nyní přezkoumávaným usnesením (zda městský soud po právu odebral stěžovateli osvobození od soudních poplatků) bývá zpravidla jednoduché a stěžovatel by měl být schopen tvrdit potřebné informace bez pomoci advokáta. Dospěl však k závěru, že jsou tak závažné rozpory v tvrzeních stěžovatele a městského soudu, že zřejmě bude skutečně nezbytné, aby je soudu stěžovatel vysvětlil za pomoci advokáta.

[6] Ustanovený zástupce v doplnění kasační stížnosti namítal, že městský soud vzal za prokázané, že stěžovatel požádal o vyplacení prostředků z úschovy dne 3. 6. 2016, nicméně nelze rozpoznat, na základě jakého důkazu k tomuto závěru dospěl.

[7] Dále popřel, že by měl stěžovatel kdy ve své skutečné dispozici peněžní prostředky z úschovy. Není povinen k negativnímu dokazování skutečnosti, že mu dané peněžní prostředky nebyly nikdy vydány do jeho dispozice. Domníval se, že tyto prostředky nebyly reálně nikomu vyplaceny.

[8] Aktuální výše dluhů stěžovatele se pohybuje okolo 3 000 000 Kč. Žije z toho, že vytváří další dluhy. V řízení u Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 76/2018 byl stěžovateli ustanoven advokát, z čehož lze dovodit, že je v nepříznivé životní situaci. Určujícím kritériem, na základě kterého soud rozhoduje o návrhu na osvobození od soudních poplatků je objektivní (ne)schopnost účastníka zaplatit soudní poplatek ve stanovené výši. Stěžovatel nemá v budoucnu naději, že bude soudní poplatky schopen uhradit. Napadeným usnesením bylo zásadním způsobem porušeno jeho právo na spravedlivý proces.

[9] V přípise doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 19. 5. 2018 stěžovatel požádal o zproštění ustanoveného zástupce povinnosti jej zastupovat, jelikož v něj ztratil nezbytnou důvěru. Jednání ustanoveného zástupce je dle tvrzení stěžovatele podstatně nižší úrovně, než jaká je pro zachování jeho práv nezbytná. Zároveň požádal o ustanovení nového zástupce.

[10] Ustanovený zástupce přípisem ze dne 23. 5. 2018 rovněž požádal o zrušení povinnosti zastupovat stěžovatele z důvodu narušení nezbytné důvěry.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou rozhodnutí, ke které jsou správní soudy povinny přihlížet i bez námitky, tedy z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[13] Stěžovatel namítal, že nelze rozpoznat, na základě jakého důkazu dospěl městský soud k závěru, že stěžovatel požádal o vyplacení prostředků z úschovy. Učinil tak závěr, který nemá ve spisu oporu. Tato námitka není důvodná. Z odůvodnění napadeného usnesení je naprosto zřejmé, že městský soud dospěl k uvedenému závěru na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 34 Sd 56/2015, ze kterého i částečně citoval („*úschovu složila dne 9. 5. 2015 státní příspěvková organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR*“). Městský soud navíc poukázal na to, že tato informace mu byla sdělena v řízení sp. zn. 6 A 138/2016. Tato úvaha tak není nepřezkoumatelná.

[14] Městský soud vystavěl napadené usnesení na úvaze, že stěžovatel má k dispozici částku přesahující 1 milion korun, kterou soudu v potvrzení o majetkových poměrech nepřiznal. Stěžovatel v původních podáních adresovaných Nejvyššímu správnímu soudu v této věci uvedl, že tato částka byla vyplacena někomu jinému. Tím rozporoval skutečnost, že danou částku má k dispozici. V doplnění kasační stížnosti však uvedl, že tato

úschova nebyla vyplacena nikomu. To nutně znamená, že daná finanční částka je pro stěžovatele stále připravena. Stěžovatel totiž žádným způsobem nevysvětlil, že by cokoliv bránilo tomu, aby mu byla vyplacena, pokud by si o ni požádal. Je nepodstatné, zda mu skutečna částka z úschovy vyplacena byla; minimálně mu vyplacena může být. Není proto relevantní argument, že stěžovatel není povinen k negativnímu dokazování skutečnosti. Stěžovatel nezpochybnil, že částka v jeho prospěch u obvodního soudu byla složena. Měl tak buď prokázat, že o ni marně žádal, v čemž mu nic nebrání, případně relevantně vysvětlit, proč o ní požádat nemohl.

[15] Stěžovatel také nijak nevysvětlil, proč uvedenou informaci neuvedl v žádosti o osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem, neboť důvodem odejmutí osvobození byla i ta skutečnost, že informaci soudu zatajil. V žádosti o osvobození od soudních poplatků nesmí žadatel zatajovat informace o svém majetku, byť by takovým majetkem případně nemohl z objektivních důvodů, které uvede, disponovat.

[16] Nejvyšší správní soud zamítl žádost o zproštění povinnosti zastupovat ustanoveného zástupce, který splnil to, kvůli čemu ho soud ustanovil, tedy doplnil petit a upřesnil důvody kasační stížnosti tak, aby je soud mohl posoudit. Zároveň, jak již bylo uvedeno výše, není pro dané řízení povinné zastoupení advokátem vyžadováno a pokud by stěžovatel chtěl cokoliv dodat nad rámec řečeného již jeho ustanoveným zástupcem, mohl tak učinit. Pro ustanovení nového zástupce proto již nebyly splněny podmínky. Soud zároveň nepovažoval z pohledu procesní ekonomie za potřebné, aby alespoň zprostil stávajícího zástupce povinnost stěžovatele zastupovat, neboť jeho jediná další aktivita spočívá v tom, že tento rozsudek předá stěžovateli. Stěžovatel navíc ani žádným způsobem nespecifikoval, z jakého důvodu není práce ustanoveného zástupce kvalitní natolik, že k němu ztratil důvěru, když pouze uvedl, že *„uvádět důvody ve věci žádosti o zproštění není nezbytné*“.

[17] Ze stejných důvodů soud zamítl i žádost ustanoveného zástupce o zproštění povinnosti zastupovat stěžovatele.

IV. Závěr

[18] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti.

[20] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Jde o odměnu za 1 úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti), celkem v částce 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů) a náhradu hotových výdajů, celkem 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 3 400 Kč. Přiznaná odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci nepřiznal odměnu za převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) výše uvedené vyhlášky], neboť k přiznání odměny za tento úkon je

nutné uskutečnění první poradu s klientem. Ta kasačnímu soudu nebyla žádným způsobem doložena.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. června 2018

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu